

In deze rubriek belichten we uitdagingen die je als teller in het veld kunt tegenkomen. Deze keer het tellen van grote groepen. Een grote, gemengde groep vogels kan behoorlijk overweldigend zijn voor de waarnemer. Hierbij een aantal teltips.

Zo tel je...

grote groepen

▲ Een groep Kolgansen met daarachter paaltjes (en koeien) in de wei; handige landschapselementen om delen van de groep te onderscheiden.
Foto: Hans Gebuis

Iedereen die weleens een flinke groep vogels heeft geprobeerd te tellen, kent de schrik die je in eerste instantie om het hart kan slaan. 'Oei, hoe ga ik dit aanpakken?' De eerste tip is: rustig blijven en je niet laten afschrikken. Tellen van grote groepen kan zelfs leuk zijn.

Voorals voor watervogeltellers is het goed tellen van groepen vogels een belangrijke vaardigheid. Als je voor de eerste keer een groep van honderden of duizenden vogels moet tellen, kan het je gaan duizelen. Daarom volgen hier enkele tips om je op weg te helpen.

1. Maak eerst een snelle (in)schatting

De eerste stap is het maken van een snelle inschatting van de situatie. Scan met je verrekijker van links naar rechts (of andersom) en kijk naar de groepsstructuur en soorten die je ziet. Is de groep rustig aan het foerageren of rusten? Dan heb je genoeg tijd om eerst per soort een snelle schatting te maken van de aantallen. Als het om 'slechts' tientallen vogels gaat, dan kun je het beste meteen per soort gaan tellen.

2. Bepaal je aanpak

Bij groepen die uit honderden of duizenden vogels bestaan, is het maken van een plannetje het beste. Bedenk hoe je de groep systematisch kunt bekijken en goed kunt schatten. Bepaal bijvoorbeeld of je per 5, 10, 50, 100 vogels of een andere eenheid wilt schatten en met welke soort je begint als het om een gemengde groep gaat. Het is aan te raden om te beginnen met de schuwste soort, bijvoorbeeld Wulp of ruiters. Is die niet te bepalen, werk dan van de meest talrijke naar de minst talrijke soort in de groep. Kijk ook of landschapselementen je kunnen helpen om delen van de groep te onderscheiden. Elke groep heeft een andere vorm en soms is het lastig om te zien welk deel je al gehad hebt. Bomen, paaltjes, sloten en eilanden kunnen bijvoorbeeld handig zijn.

3. Schat of tel per soort

Pas telkens een groepje vogels af van de eenheid die je bij stap 2 hebt bedacht en werk per soort, van links naar rechts of andersom. In de meeste gevallen is het fijner om door een telescoop te kijken dan door een verrekijker. Bovendien heb je dan een hand vrij om een handteller te gebruiken; een erg handig hulpmiddel bij deze klus. Kun je een soort goed per individu tellen, dan heeft dit de voorkeur boven schatten.

4. Controleer jezelf

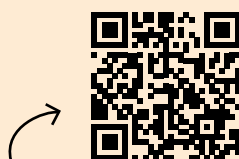
Staat de situatie het toe, dan is het goed om je schatting of telling te herhalen en de uitkomsten te vergelijken. Neem het gemiddelde van beide tellingen. Tel je met meerdere waarnemers, dan is het leuk en leerzaam om elkaars resultaten te vergelijken. Schatoefeningen in het veld zijn een mooie manier om je vaardigheden te verbeteren en om jezelf scherp te houden.

Allerlei veldexperimenten en testjes met groepsfoto's van personen of aantallen bonen laten zien dat schatten van grote aantallen erg lastig is. De meeste mensen zijn geneigd om te onderschatten. De onderschatting wordt sterker naarmate de groepen groter worden. Ook zijn verschillen tussen individuele waarnemers vaak groot, zelfs al zijn ze ervaren. Voor vogelmonitoring geldt: hoe nauwkeuriger de schatting, hoe beter. Een afwijking van de werkelijkheid is vaak onvermijdelijk maar zo lang dezelfde waarnemer in hetzelfde telgebied een constante aanpak hanteert, is dit minder problematisch.

— **Albert de Jong**

Meer van dit soort artikelen lezen? Word lid van Sovon!

Dit artikel verscheen in Sovon-nieuws. Sovon geeft vier maal per jaar Sovon-nieuws uit. Het blad vormt een belangrijk medium waarmee we onze leden voorzien van onder andere verenigingsnieuws, eerste resultaten uit de projecten en nieuwe publicaties. Leden van Sovon krijgen Sovon-nieuws automatisch thuisgestuurd.

Lees meer over Sovon-nieuws
op sovon.nl/sovon-nieuws

